

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY) NOV. 29., 1920.

ST. 281 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

NASELJEVANJE V AMERIKO ŠE VEDNO NARAŠČA.

NASELJEVANJE BO KMALU TOLIKŠNO KOT LETO 1914. — V OHIO JIH PRIHAJA TUDI JAKO VELIKO.

ELLIS, ISLAND, N. Y., 28. novembra. — Naseljevanje v Združene države se stalno viša od meseca do meseca in ne bo dolgo, ko bo doseglo isto mero kot leta 1914, ko je bilo pripuščenih v Ameriko, 1.218.480 tujcev. Proučevalci evropskih razmer pravijo, da si danes osem do deset milijonov Nemcev prizadeva priti v Ameriko. V teku bodočih dvanajstih mesecev se pričakuje, da bo prosilo za vstop kake tri ali štiri milijone Italijanov.

Število Špancev in Portugalcev, ki prihajajo semkaj, je sicer v sorazmerju z drugimi narodnostmi majhno, toda ako se vzame za primer prejšnja leta, se je tudi število teh naseljencev znatno povišalo. Istotako je tudi pri Nizozemcih in Škandinavcih, medtem ko je naseljevanje Angležev, Ircev in Mehikancev približno tolikšno kot v predvojnih časih.

Poljski judje se izseljujejo v tako obilnem številu, da so v številnih pristaniščih zanje zgradili posebne poslopja, kjer čakajo toliko časa, da dobe prostor na parniku. Jako veliko prihaja tudi Čehoslovakov, Grkov, Turkov in Armencev.

Poročila iz Evrope pravijo, da je na Poljskem 311.000 oseb, ki imajo vložene prošnje za potne liste v Ameriko, in 150.000 v Franciji, odkoder se je ponavadi izseljevalo jako malo ljudi.

Sedemnajst različnih parobrodskih družb poroča, da imajo medkrovje razprodano že za več mesecev naprej, in da ako bi hoteli sprejeti vsa naročila, bi lahko prodali vse parobrodne listke za medkrovje za dobo desetih let, in to navzlic temu, da se za vožnjo v medkrovju zahteva povprečno \$100, kar je v očigled nizke evropske vrednosti, kar je v očigled nizke evropske vrednosti, kar je v očigled nizke evropske vrednosti.

Ko so pred nedavnem vprašali Miss Margaret Brawn, ki urejuje list "Fair Play" ko se je vrnila iz Evrope, da-li je res, da hoče štirinajst milijonov Evropejcev v Ameriko, je odvrnila: "To ni res. Resnica je, da se zdi kot da se hoče vsa Evropa izseliti v Ameriko."

Zadnje čase so naselniški uradniki opazili, da je med naseljenci posebno veliko "slepih pasažirjev", to je takih, ki ne plačajo za vožnjo in ki nimajo dovoljenja za potovanje. Na nekem parniku, ki je preteklo poletje dopotaval v New York, je bilo ob odhodu iz Trsta kakih 100 slepih pasažirjev. Večina teh so parobrodne oblasti izmetale iz parnikov že v raznih pristaniščih na poti, toda navzlic temu je na vsakem parniku, ki pride iz južne Evrope, po več takih slepih pasažirjev, in dognalo se je, da cvete v tem oziru praveca trgovina. Izjavlja se, da take osebe, ki bi rade prišle za nižjo ceno in neovirano v Ameriko, plačajo kakemu članu parniškega moštva \$30 do \$40, za kar jim obljubijo, da jim bodo skrbeli za hrano tekom vožnje in jim omogočili vstop v Združene države. Naselniški komisar Wallis celo trdi, da sta dve evropski državi, ki celo pospešujeta izseljevanje raznih radikalnih in anarhističnih elementov.

Kako se je naseljevanje tekom letošnjega leta stalno višalo, je razvidno iz navedene statistike: januar 31.858, februar 30.606, marec 39.971, april 48.219, maj 53.772, junij 62.692, julij 62.832. Meseca oktobra se računa, da je bilo pripuščenih okrog 101.000 naseljencev.

Zanimivo je tudi, v katere države se novodošleci največ naseljujejo. Do meseca junija se jih je največ izjavilo, da mislijo ostati v državi New York, na drugem mestu stoji država Massachusetts, na tretjem Texas, na četrtem Kalifornija, na petem pa Ohio. Izmed onih, katerim se ni dovolilo vstopa v deželo, jih je največ Mehikancev; od tistih, ki se jih je zavrnilo, jih je bilo zavrženih 5927 vsled tega, ker se je bilo, da bi postali tu-kaj javno breme, 1630 zato, ker niso bili zmogni čitanja, 1241 zato, ker so bili slepi pasažirji, 1164 zato, ker so bili kontraktni delavci in 355 jih je bilo zavrženih, ker so bili kriminalci. Sto žensk je bilo deportiranih radi nemoralnosti, \$55 oseb pa je bilo deportiranih radi slaboumnosti.

Obravnava proti sodniku McGannonu se prične 14. decembra.

Cleveland, O., — Dne 14. decembra t. l. se bo pred sodnikom Frank S. Day-em na kriminalnem sodišču začela obravnava proti sodniku W. H. McGannonu, ki je obtožen, da je preteklega maja umoril Harolda Kagya.

Roka pravice, ki je najprej skušala dokazati krivdo John Joyceja, katerega pa je porota spoznala nedolžnim obtožbe, je obrnila svoj prst na sodnika McGannonu, katerega ime se je začetkom Joycejeve obravnave vezalo z onim "tretjim moškim", ki je bil navzoč na mestu zločina.

V soboto zjutraj je sodnik McGannon na obtožbo porote odgovoril z zavrnitvijo. V družbi svojih odvetnikov W. H. Boyda in A. A. Cartrighta je pred sodnikom Day-em izjavil, da je nedolžen. Njegova odvetnika sta izjavila, da sta pripravljena, da se obravnava prične čimprej mogoče.

Sodnik Day je najprej določil 13. decembra, toda sodnik McGannon je prepričan, da je to "nesrečna" številka, in na njegovo sugestijo, sta odvetnika prosila, da se otvoritveni dan obravnave preloži. Sodnik Day je prošnji ugodil, in tako se je določilo, da se bo obravnava pričela 14. decembra. McGannon se nahaja sedaj na prostem pod \$10.000 varščine, čez tri tedne pa bo moral dokazati, da ni umoril Kagya in da celo ni bil navzoč pri zločinu, kar pa nasprotuje vsem dosedanjim izpričevanjem številnih prič.

Clevelandski Slovenci protestirajo.

Na sinočnji predstavi dram. dr. "Ivan Cankar", je bila sprejeta naslednja resolucija, katere je bila poslana na zborovanje Lige narodov, ki se sedaj vrši v Genovi:

"Slovenci v Clevelandu, O., U. S. A., najenergičneje protestiramo proti pogodbi, sklenjeni med Italijo in Jugoslavijo, potom katere je bilo 500.000 Slovencev danih Italiji. Ker je bila s tem storjena velika krivica, se obračamo na Ligo Narodov s prošnjo, da se pogodba preneha in da se da prizadetemu ljudstvu priliko do samo odločevanja.

Dram. dr. "Ivan Cankar", Truger, Skuk, Terbižan, Kovačič.

— Petnajstletni Jos. Blatnik, stanujoč na 1518 na 43. vzhodni cesti in njegov 14letni prijatelj Henry Primiš, 1428 vzhodna 45. cesta, sta se v petek na nekem praznem lotu v bližini vzhodne 45. ceste in Superior ave. igrala z revolverjem. Primiš ni vedel, da je revolver nabasan in ga je v šali nameril prot svojemu prijatelju in sprožil. Sedaj se nahaja Blatnik v postelji z rano v rami.

— Zastupila se je 22letna Mrs. Josipina Volianska. Našli so jo nezvestno v njeni sobi na 7609 Central ave. Prijatelj pravijo, da je že dalje časa kazala znake obupa. Sedaj se nahaja v bolnišnici v jako opasnem stanju.

Irci požigajo v Angliji.

London, 28. nov. — Brzjavka iz Liverpoola pravi: "Požari so izbruhnili sinoči hkratu na južnem in severnem koncu Liverpoola in tudi v predmestju Bootle. V Bootle se je pojavilo hkratu sedem ognjev, enajst pa v raznih delih Liverpoola. (Mesto Liverpool se nahaja v zapadni obali Anglije, t. j. na tisti strani, kjer je ločena od Irse po kanalu sv. Jurija.)

"Na dan so prišla razkritja, ki dokazujejo, da so požari posledica Sinfajnovske zarote, katere namen je požgati vsa pristaniška skladišča v Liverpoolu. Z ozirom na ožigljivo vsebino skladišč se je požar hitro razširil in ob 1. ponoči je bilo vse nebo rdeče od sveta požarov.

"Krajne požarne brambre niso bile v stanju boriti se s požari in treba je bilo poklicati na pomoč tudi iz predmestij. Policija je prevzela vse telefonske ožičje in podvelo se je korake, da se prepreči nadaljne pojave ognja v pristaniškem okrožju."

— V sredo dne 1. decembra 1920 se vrši skupna seja direktorja S. N. Doma in kluba družtev N. S. Doma. Pričetek ob 8. uri zvečer. Vsi direktorji ter zastopniki društev in člani kluba so vabljeni, da se gotovo udeležijo te seje, ki je važna, ker je zadnja pred konferenco.

— Ženske so najsebičnejša bitja na tem svetu. Tega mnenja je Harry Elliott, ki je pred par dnevi dobil tožbo za ločitev zakona od svoje žene Mary. Elliott pravi, da ga je njegova žena poročila le vsled tega, da ji je popravil razbito hišo, katero je dobila za svojim prvim možem, od katerega se je ločila. Elliott je tesar po poklicu. Popravil je njeno razbito bajto 18 mesecev, ko pa je bilo delo dovršeno, pravi Elliott, mu je žena povedala, da ga več ne potrebuje. Sodnik Levine se je nesrečnega moža usmili, ter mu dovolil razpoko.

— V soboto je bilo pred sodnikom Westenhaverjem zaslišanih 112 slučajev kršitve prohibicijskega zakona. Kazni, ki so se raztezale od \$25 do \$500, so skupaj znašale \$16.820.

IZOBRAZBA JE TEMELJ VSAKEGA NAPREDKA!

Veliko ljudi je, ki imajo veliko voljo, toda manjka jim izobrazbe, za to ne morejo naprejši. Kdor ni imel prilike, da se izobrazuje v mladosti, temu je odprta še ena pot, da si pridobi za življenje potrebno znanje, in ta pot so knjige. V naši založbi dobite naslednja poučna in tudi zabavna dela:

Angleško-slovenski besednjak — sestavljen dr. F. J. Kern. Cena \$5.00.

Družinski koledar za leto 1921. Cena 75c.

Kratka navodila za državljanstvo. Cena 10c.

Poezije Ivana Zorman. Cena \$1.25.

V močvirju velemesta. 50c.

Pri naročilih po pošti priložite k navedeni svoti še 5c za pokritje stroškov.

AMERIŠKO - JUGOSLOVANSKA TISKOVNA DRUŽBA
6418 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Gompers napada gonjo proti unijam.

Washington, 28. nov. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije je napisal za glavni organ te zveze članek pod imenom "Reakcija v sedlu", v katerem obravnava z rezultatom volitev in opozarja dokazuje sovražnosti proti delavstvu in na poizkuse, katerih namen je napraviti konec kolektivnemu pogajanju in unijskim delavnicam.

Gompers pravi v svojem članku, da je bilo po prizadevanju organiziranega delavstva poraženih 50 članov kongresa, ki so bili sovražni delavstvu, in da bo 15 članov novega kongresa, ki so člani unije.

Gompers vidi povratek reakcionarnih vplivov in pravi: "To gibanje so započele pred par meseci razne zveze delodajalcev, ki so enake oni, katere član je bodoči predsednik W. G. Harding v Marionu, O., in katerih namen je uničiti kolektivno pogajanje in unijske organizacije sploh. To gibanje se je kot posledica volitev zelo oživelo. Ali bo temu optimizmu v reakcionarnih krogih dano tudi uradno odobrenje, bomo videli, toda primerno je, da se izrazi dvom."

H koncu pravi Gompers: "Ako veliki delodajalci mislijo, sodeč po silnosti reakcionarne zmage, da je to primerna ura za napad na dosedaj doseženo demokracijo v industriji, se motijo. To ni tista ura, niti ne bo ta ura nikdar prišla."

Vojaki poslani na premoganje.

Chillicothe, 27. nov. — Nocoj odide iz kampe Sherman 450 vojakov 3. in 19. divizije v okraj Mingo v zapadni Virginiji, da tamkaj "vzdržujejo red". Poveljeval jim bo polkovnik Herman Hall od 19. pešpolka. Imeli so oditi že danes zgodaj zjutraj, toda se je odhod odložil, ker se hoče, da čete pridejo v štrajkovno okrožje pri dnevu.

Charlestown, W. Va., 27. nov. — Danes zjutraj se je oglašal tukaj pri guberniju Cornwellu major C. F. Thompson od generalnega štaba petega armadnega okrožja. Namen obiska se ni podalo, toda neuradno se poroča, da se je tikel prihoda zveznih čet v Mingo štrajkovni okraj. Državni uradniki so danes pričakovali odgovora od predsednika Wilsona, na katerega se je obrnilo, da bi odredil poglas vojaškega sode v štrajkovnem okrožju.

— Na današnji seji mestne zbornice bo prišla na vrsto tudi Sultzmanova predloga glede prohibicije. Ta predloga je bila naprej suhačem zelo po volji, ker kot so dejali, je imela zobe, katere pa se je predlogi pozneje izruvalo, tako da je sedaj skoro čisto nedolžna. Suhaške sile v mestni zbornici bodo sedaj najbrže predlagale novo predlogo in bodo skušale poraziti Sultzmanovo. Na nocojšnjo sejo mestne zbornice bo prišel tudi župan Fitzgerald ter zagovarjal sprejem svoje lastne predloge, ki določa, da naj bi bili vsi bivši saloni prisiljeni odstraniti vse nastavke pri oknih, tako da bi se z ceste lahko videlo, kaj se toči v salonu. Gotovo je, da bo ta predloga izzvala silne debate.

RUSKI VTISI.

Velik del njih energije tekom letenske suše se je porabilo v bojih z neprestanimi gozdnimi požari, in izvežbali so v ta namen posebno gozdno brigado, ki je v moji prisotnosti izvrstno izkazala svojo uspešnost. Končno se tudi lahko omeni, akoravno je bilo to delo provincijalnega sveta, da je oddelek transportnih čet na vrhuncu poljske ofenzive nadomeščal nestalne splave s trdno zgrajenimi mostovi, in ne bo dolgo, ko se bo po reki lahko plovilo.

Poročilo o tem delu se glasi zelo priprosto, toda naj povdarjam kolikor hočem, na čitatelja gotovo ne napravljata takega vtisa kot na mene. Človek mora živeti v Rusiji, da se popolnoma zaveda, koliko priprave in vztrajnosti je treba za vsak naj navadnejši kos konstruktivnega dela. Za otroške vrtnice je treba vzgajati mlada dekleta, ki preje celo vedele niso, kaj je to, in poučevalci sami se pred par meseci niso dosti več vedeli. Ako je treba kaj izkopati, je treba najprej napraviti motiko, ki je navadno lesena. Da se da napraviti cevi, tračnice in električne naprave v deželi, ki je celo pred vojno producirala zelo malo teh reči, že to samo na sebi tvori nekaj ekonomski čudež.

Neki zadržani kmetiji sem dal zavojček žebeljev in vijakov, ki so me v Londonu stali le par šilingov. Ko so se mi kmetje zahvaljevali, so mi povedali, da bi jih v Rusiji ne bilo mogoče dobiti, pa če bi bili pripravljeni plačati zanje več sto tisoč rubljev. Navzlic temu pa je tovarna v Sobinki nadaljevala z gradnjo in popravili. Volja za ustvarjanje je bila živa: gonilna sila sva bode je vzpodbujala kolektivno voljo tisočih, ki so bili pred revolucijo pasivna orodja lastnika, edine osebe, v tem kraju, ki je imela moč delati načrte in odločati. V sovjetski Rusiji je na stotisoče mož in žena prejšnjega srednjega razreda, katere se brez potrebe in vzroka zavira in zapostavlja, toda rokodelcu je revolucija brezdomno donesla silo do volje in dejanja. Ostali del zgodbe, ki se je zgodila v Sobinki, je manj razveseljiva.

"Ali smo z lastnikom vred zapodili tudi tovarno?" sem slišal govoriti nekega delavca napol zares napol šalivo. Sobinka je bila odvisna na bombaž in druge potrebščine od Turkestanu, in pomankanje teh reči je bilo obprotiti v sorazmerju z divjanjem državljanske vojne. Najprej so železnice in reke, po katerih bi dohajale potrebščine, zasedli Čehoslovaki, potem Dje-nikin, in celo po njih porazu je bilo treba popraviti podre moštvo in uničena prometna križišča. Bili so meseci, ko se v predilnici sploh ni delalo ali pa zelo malo, nakar so sledili meseci, ko se je zopet delalo s polno paro.

Od aprila do septembra se je dovoz bombaža popolnoma ustavil, čemur je bil po mojem mnenju vzrok to, da so bile železnice preobložene z vojaškimi transporti.

Končno je dospelo materijala za dva meseca, in na dan mojega obiska so bili vsi delavci zaposleni s čiščenjem in malom, kaj se toči v salonu. Gotovo je, da bo ta predloga izzvala silne debate.

— Na današnji seji mestne zbornice bo prišla na vrsto tudi Sultzmanova predloga glede prohibicije. Ta predloga je bila naprej suhačem zelo po volji, ker kot so dejali, je imela zobe, katere pa se je predlogi pozneje izruvalo, tako da je sedaj skoro čisto nedolžna. Suhaške sile v mestni zbornici bodo sedaj najbrže predlagale novo predlogo in bodo skušale poraziti Sultzmanovo. Na nocojšnjo sejo mestne zbornice bo prišel tudi župan Fitzgerald ter zagovarjal sprejem svoje lastne predloge, ki določa, da naj bi bili vsi bivši saloni prisiljeni odstraniti vse nastavke pri oknih, tako da bi se z ceste lahko videlo, kaj se toči v salonu. Gotovo je, da bo ta predloga izzvala silne debate.

— Na današnji seji mestne zbornice bo prišla na vrsto tudi Sultzmanova predloga glede prohibicije. Ta predloga je bila naprej suhačem zelo po volji, ker kot so dejali, je imela zobe, katere pa se je predlogi pozneje izruvalo, tako da je sedaj skoro čisto nedolžna. Suhaške sile v mestni zbornici bodo sedaj najbrže predlagale novo predlogo in bodo skušale poraziti Sultzmanovo. Na nocojšnjo sejo mestne zbornice bo prišel tudi župan Fitzgerald ter zagovarjal sprejem svoje lastne predloge, ki določa, da naj bi bili vsi bivši saloni prisiljeni odstraniti vse nastavke pri oknih, tako da bi se z ceste lahko videlo, kaj se toči v salonu. Gotovo je, da bo ta predloga izzvala silne debate.

(Dalje)

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastate in izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.
CLEVELAND, O., PONDELJE K (MONDAY) NOV. 29., 1920.

104

SODNIK OBTOŽEN UBOJA.

Včasih se zgodi, da se v resničnem življenju dogajajo reči, ki so bolj izvanredne po svojem značaju kot pa dogodljaji, katere slikajo domišljavi pisatelji v svojih spisih za razvedrilo zabavoželjnih ljudi.

Eden izmed takih slučajev je pač slučaj clevelandkega vrhovnega sodnika Williama H. McGannona-a, ki je obtožen, da je v noči 7. maja ustrelil lastnika avtomobilskega garaža Harolda Kagyja, ki je deset dni pozneje umrl v bolnišnici.

Ravno taki slučajji kot je ta-le, prinesejo v ospredje pred javnost vsaj nekoliko one umazanije, ki je lastna ameriškim političnim krogom. Kaj je bil pravzaprav motiv Kagyjevega umora, je težko reči. Poročilo velike porote, ki je slučaj raziskovala, sploh ne omenja motiva. Ampak eno je, kar je gotovo, da se namreč jako malo spodobi za najvišjega sodnika mestnega sodišča, da se ponoči potika po raznih salonih in popiva z ljudmi jako dvomljivega značaja. Oseba, ki zavzema tako odlično mesto, bi morala že malo bolje vedeti, kaj se spodobi in kaj ne.

Tako se je zgodilo, da se bo moral sodnik, pred katerim se je moralo zagovarjati na tisoče raznih zločincev, stopiti sam na mesto obtoženca in se zagovarjati vsled umora drugega reda. Človek, ki je užival splošen ugled pred javnostjo, se bo moral zagovarjati radi ubojstva.

Najsi McGannon kriv ali nedolžen specifične obtožbe uboja gotovo je toliko, da je ves slučaj njegov karakter pokazal v tako slabi luči, da ne more nikdar več sesti na sodni oder in moralizirati drugim, ko so že dosedanja izpričevanja prinesla na dan reči, ki ne govorijo nič dobrega za karakter nikogar, še manj pa za karakter človeka, ki zavzema v sedanjem sistemu tako odlično mesto kot je sodniško.

Da-li se bo McGannona obsodilo ali ne, je nemogoče reči, dasiravno vse okolščine kažejo, da je bil on tista oseba, ki je ustrelila Kagyja. Na vsak način je gotovo, da je bil sodnik navzoč, ko je bil Kagy ustreljen. Že dejstvo, da je McGannon pri obravnavi Joyceja, ki je bil prvi obtožen Kagyjevega umora, trdil, da sploh navzoč ni bil, dokazuje, da sodnik ni govoril resnice.

Gotovo je, da se bosta v tem boju spoprijeli dve jako močni sili. Več ženskih organizacij v Clevelandu se je zavzelo, da stvari pridejo do dna, in da so sodniku

dokaže krivdo, če se le da. Na drugi strani pa bo imel McGannon pri obravnavi najmožnejše advokate, ki se jih da dobiti.

Obstoja tudi gotov element, ki je iste baže kot McGannon sam, ki se bo prizadevala, da se sodnika spozna krivim. Ta element zakotnih politikov, te temne sile, ki so ponavadi merodajne pri izbiranju kandidatov za razne javne urade, igra v ameriški politiki jako važno zakulisno vlogo. Ta element je gnil do skrajnosti, in v slučaju, da se kateri izmed njih predalec izpozabi, tedaj so ga pripravljene braniti le do tiste meje, dokler ni njih stališče ogroženo. Če pa je slučaj le prenevaren, tedaj se pridružijo k zboru obsojencev in pustijo, da gre pravica svojo pot. Ti zakulisni politični "bosi" so pripravljeni tupasem koga žrtvovati, pripravljeni so stopiti pred javnost in reči: "Vidite, ljudje, pravica je za vse enaka, tako za najnižjega in najvišjega. Kdor greši, ta mora za svoj greh plačati." Ti šarlatani so vedno pripravljeni, da koga izmed sebe polože na žrtvenik ali da ga celo pomagajo razkrinkati pred javnostjo, to pa samo vsled tega, da se pred javnostjo izkažejo v vlogi moralistov, da se ogrnejo v plašč svetohlinstva, s katerim skrijejo svojo propalost.

Ako bo sodnik McGannon spoznan krivim, bo to samo en tak slučaj žrtvovanja, s katerim se meče ljudstvu pesek v oči, toda gniloba, ki je lastna ameriškim meščanskim političnim krogom, bo pa zato še ravno tolikšna.

Irska in Anglija.

Položaj na Irskem ne kaže, da bi se hotel v doglednem času izboljšati: nasprotno: zadnji Lloyd Georgejev govor v Carnarvonu povzroči, da nastane napetost med duhovi še večja, ki jih danes tako sramotno spaja v razmerju imperijalista-oblastnika do svobodoljubnega tlačenca.

Dosti je na Angleškem faktorjev, ki stremijo po tem, da se ponudi Ircem obširna avtonomija podobna nekako avtonomijam velikih britanskih dominijonov v Kanadi, Avstraliji in Južni Afriki, ki se vladajo sami. Poleg zmernih meščanskih strank, katere se zavzemajo za to rešitev irskega vprašanja po svojih zastopnikih Asquithu, Greyu in Morleyu, je nastopila zlasti "Labour Party", ki je že od nekdanj strah in groza vsem okostenelim diplomatom angleške kramarske politike. Toda gospod George si je enkrat vtepel v glavo, da se ne bo oziral na programe raznih strank, ampak se držal tistih svojih trdnih načel, ki jih danes na Irskem že noben vrag ne smatra resnim.

Bolje rečeno — načel dublinskega komandanta, generala U. Tarceadyja, ki ga ni sram, da zagovarja in nagovarja razbesnelo policijsko bando, da požiga separatistična mesta, da pokolje na tisoče nedolžnih ljudi!

Takšna je politika Angleške: tukaj sleparstvo in prilizovanje — tamkaj špekulativno podkupovanje, in če vse nič ne pomaga naj izpregovori surova pest! Ta naj odloči tudi vprašanje irske revolucije. Anglija dobro ve, da se ne sme ponižati niti do ene koncesije, če noče izgubiti na ugledu in strahu, ki ga ima jo eksploatirane zemlje do nje, in ki že tako komaj čakajo trenutka, da se pokaže košček njene slabosti doma v Evropi. O Angliji dobro ve, da je samo malik z ločenimi nogami, zato pa jih skuša tajiti s tem, da trdneje stopa. In zato naj mala, izmognana irska dežela nikar ne upa, da prekrži njene načrte!

Iz tega principa sledi vsa nečloveška politika Lloyda Georgea in zato podpira imenovani gospod grozdelstva soldateske in Macreadyjevih špicljev ter unionistične težnje Ulsterjanec. To je sam priznal v zadnjem govoru v Carnarvonu, kjer se ni bal izzivati niti "Labour Partyje", niti ne "Sinn-Feina". K temu govoru "Labour Party" ne bo molčala in Sinn-Fein se tudi ne da brez kazni izzivati. Tako gre razvoj tudi v veliki ponosni Angliji svojo naravno pot — od prešernosti do padca, od kapitalističnega absolutizma do dejanskega demokratizma.

OGLAŠAJTE
V "ENAKOPRAVNOSTI"

25 MILJONOV DINARJEV BLAGA A. R. K. ZA JU- GOSLAVIJO.

Mr. Geo. F. Lyon, American Red Cross Commissioner, je dne 10. oktobra 1920 poslal iz Dubrovnika sledeče pismo na jugoslovanskega ministra za Obnovo in Ishranu zemlje:

"Moj dragi gospod minister: Me jako veseli, da Vas morem obvestiti, da pošiljate Ameriškega Rudečega Križa, ki je dospela s parnikom Aragonia v Dubrovnik dne 12. maja 1920, ki je že bila predmet dopisovanja z Vašim uradom, je bila razdeljena po raznih pokrajinah države v zmislu vaših navodil. Po našem vzajemnem sporazumu je bila petina pošiljave, obstoječe od 17 vagonov raznega blaga, razdeljena v južni Dalmaciji; ena petina v Hercegovini; ena petina v Bosni in dve petini v Črni Gori.

Pet vagonov blaga je bilo razdeljeno v Južni Dalmaciji v sledečih mestih: Budva, Sv. Stjepan, Petrovac, Spic in Grbalj, s čim se je pomagalo preko trem tisočim družinam.

Trije vagoni so bili razdeljeni v Hercegovini v sledečih mestih: Trebinje, Foča, Bilac in Gacko, kjer se je pomagalo preko štiritisočim petsto družinam, večinoma z oblačili.

Del za Bosno, obstoječi iz štirih vagonov blaga, je bil razdeljen v Sarajevu, Poi, Višegradu in Vlasenici, in štiritisoč družin je bilo oskrbljenih.

Pet vagonov blaga za Črno goro je bilo predano Vašemu zastopniku g. Novakoviću, in do danes nisem dobil poročila, v katerih mestih je bila ta zaloga razdeljena.

Razun te splošne razdelitve v gori navedenih mestih je bilo darovano blago okrajni bolnišnici, porodniški bolnici, trem dijaškim domom, eni trgovski šoli in Kolu Srbskih Sestra, ki upravlja sirotišče, otroški vrt in javno dojelnico.

V Dubrovniku se je oskrbelo z oblačili vojaško bolnišnico, civilno bolnišnico, norišnico, tristo družin, ki so prišle iz Ruske ga v bednem stanju in 250 sirot, dočim se je pomagalo državnemu sirotišču z zalogo jedil.

V Cavtatu pri Dubrovniku je sto šolskih otrok dobilo oblačila.

Ob istem času, ko se je razdeljevalo ta zaloga, pomagalo se je jugoslovanskim vojnim ujetnikom, vračajočim se iz Italije, v skupnem številu 16,000 in 1,500 jugoslovanskih prostovoljcev, vračajočih se v Ameriko, da tržna cena razdeljenega blaga znaša v Ameriki, od koder treščin za na pot.

Mislil, da Vas bo zanimalo, jonov dinarjev."

KONTEST ZA PRIDOBIVANJE NOVIH NAROČNIKOV.

Ameriška Jugoslavanska Tiskovna Družba, ki izdaja delavski dnevnik "ENAKOPRAVNOST" je sklenila prirediti velik kontest ali tekmo za pridobivanje novih naročnikov. Tekma bo trajala dva meseca, in sicer se prične 1. novembra 1920 ter se konča s 31. decembrom 1920. Te tekme se lahko vdeleži vsak naročnik našega lista. Kdor pa še ni naročnik in se želi vdeležiti iste, naj obenem s prijavo pošlje naročnino za celo leto. Sklenilo se je pa tudi, da se bo vse one, ki se bodo v tekmi najbolj odlikovali poleg 25 provizije nagradilo še s posebnimi darili. Nagrad je 8 in sicer so sledeče:

1. Zlata žepna ura.
2. Zlat prstan z napisom "Enakopravnost".
3. Zlata kravatna igla.
4. Cekin za \$5.00.
5. Fountain pero.
6. Dr. Kernov angleško-slovenski slovar.
7. Poezije Ivana Zormana.
8. Roman "V močvirju velemesta".

Prvo nagrado dobi oni, ki bo nabral največ novih naročnikov, in ostala darila se bodo razdelila po sorazmernem številu pridobljenih naročnikov. Za tekmo se šteje samo nove naročnike.

Rojaki, prijavite se k tej tekmi, za katero boste ne le vrlo poplačani v obliki nagrade, temveč tudi z zavestjo, da ste nekaj storili za delavsko podjetje, ki je edino te vrste med ameriški Slovenci. Agitacija za naš list ni težavna, kajti vsakdo ga pozna kot nevstrašnega branitelja delavskih pravic. Torej delavci, na dan, pridobite novih naročnikov in razširite naš list v vsako slovensko delavsko hišo v Ameriki.

Prijava za kontest se konča 30. novembra 1920. Torej na delo!

CUNARD LINE

BOŽIČNE ODPLOVBE

Ladja "SAXONIA", 14.300 ton,
odplove 9. decembra

Cena kabini.....\$180.00

Cena tretjemu razredu.....\$125.00

dodatno \$5.00 vojne davka.

NARAVNOST V HAMBURG.

Cena tretjemu razredu, Odenburgh via Hamburg.....\$129.20

Dodatno še \$5.00 vojne davka.

V vašem mestu je naš zastopnik. Pojdite k njemu.

Razkrinkani Habsburzani

SPISALA GROFICA LARISCH.

"Rake sem lovila... Silno, silno sem umazana," sem jecljala.

"Pojdj dol z drevesa, Marija," je rekla teta. "Rada bi govorila s teboj."

Nisem si upala biti neposlušna, pa sem silno nerada zlezla ter stala tam pred teto golonoga, pokrita s programi zelene in držala premočene, s peskom napolnjene nogavice v rokah. "Oj, zakaj ne morem biti majhno zalo dekletce?" sem si bridko mislila. "Zakaj sem morala videti cesarico v tako neugodnih okolščinah?"

Včeraj mi je rekla "droben" otrok? Kakšnemu pa moram biti danes podobna? V silni potrtosti sem se postavljala zdaj na eno, zdaj na drugo nogo ter čakala, da izpregovori.

"Marija," je rekla in zrla v mene s svojimi lepimi solznimi očmi, "odgovori mi takoj. Ali si me videla jokati?"

"Sem, teta Cissi."

"Zakaj, misliš, pa sem jokala?"

"Ne vem," sem rekla čisto po resnici, ker si nisem mogla misliti, kaj na božjem svetu bi moglo ganiti cesarico do solz. Nisem vedela, da je njena cesarska krona obložena z žalostjo in da so njeni dragulji zgolj ostri trni. Ni se mi sanjalo, da je njena narava, zamorjena že v prvih dneh zveze, ki bi lahko bila idealna, postajala zlobna in da se je šolala v izvrševanju tiste molčljivosti in skritosti, ki je imela pozneje imeti nesrečen uspeh za one, ki so prišli pod njen vpliv.

"Veš, povem ti vzrok, zakaj sem tako bedna; — stopi k meni — tako —" in boječe sem sedla ter sku-

šala skriti svoje umazane noge — "nič se ne boj. Valeriji je bilo po noči slabo in to me je tako skrbelo, da sem jokala."

Prišlo pa mi je na misel, da se teta ni nič kaj vznemirjala radi sestrčininega zdravja, ko sem jo bila videla pri zajtrku, vendar sem samo rekla:

"O, Valerija bo kmalu zopet zdrava, teta Cissi."

"Kako veš to in zakaj rečeš to?"

"Zato," sem rekla z velikim zaupanjem v resničnost svojih besedi, "zato ker bom imela noveno zanj, in to vedno pomaga."

Cesarica ni rekla ničesar, bila je videti zatopljen v globoke misli. Od časa do časa se je ozrla name in se čudno nasmehljala; nato je vzela moje umazano, vročo malo roko v svojo in je rekla: "Veš, Marija, tukaj ne smeja več sedeti; pojdiva nazaj v grad." Teta me je še vedno držala za roko, in molče sva šli skozi prekrasne vrtove.

Bilo je prijazno jutro in garatshausenski grad s svojimi štirimi stolpi se je razločno očitaval proti sinjemu nebu.

Osevujoč veter je prihajal od daljnih gora, in ko sem se boječe ozrla na Elizabeto, sem videla, da je bila popolnoma mirna. Ravno ko smo zagledali grajski uhod, se je ustavila, me pogledala z očmi kakor bi iskala moje najskrivnejše misli, in je rekla:

"Sedaj bi rada vedela, Marija, ali znaš držati jezik ali pa si taka klepetulja, ki vse izklepeta."

Bila sem nekam užaljena in sem odgovorila mirko a navidezno z veliko dostojanstvenostjo. "Nisem klepetulja, teta Cissi. In znam kajpada držati jezik."

Cesarica se je nasmehnila. "Pa dobro, Marija; dokaži mi to, ter ne povej živi duši, da si me videla jokati. Kmalu bom vedela ali si v resnici moder otrok."

Po mojem razburljivem jutru je bil moj popoldan z malo Valerijo precej dolgočasen; nisem povedala, da sem bila s teto skupaj, ko me je mama ošela radi moje dolge odsotnosti. Nekaj mi je reklo; da cesari-

ca ne bo omenila najinega srečanja in neka romantična želja, da bi mi ona zaupala, je naredila, da sem molčala. Ko se z obžalovanjem oziram nazaj na minula leta, me malone mika želja, da bi takrat bila klepetulja; kajti čeravno me je imela naklonjenost cesarice do mene pozneje obdati z vsem, kar si povprečna ženska poželi, se pričete moje usode vseeno pričinja s tistim poletnim dnevom, ko me je avstrijska cesarica Elizabeta vprašala, ako vedno vse povem, kar vem.

V naslednjih tednih se teta po vsej priliki ni spominjala najinega razgovora, ki ga ni nikdar omenila, kedar sem bila slučajno sama z njo. Vsaki dan sem življala njen čudoviti obisk in sem oboževala Valerijo, ki je bila ljubko dete.

Mrs. Trogmorton me je neskončno razveseljevala; da bi namreč zabavala malo nadvojvodinjo, je vneto posnemala poskakovanje plesočega derviša, in nospotje med njeno običajno dostojanstvenostjo pa majhno njeno dostojnostjo, kadar je plesala, je bilo res nad vse smešno.

Elizabeta je ljubila Garatshausen, in ko je prišel čas, da se vrne na Dunaj, se je s solzami v očeh poslovila od svojih staršev. Vsi smo bili v mramornati veži, kjer smo čakali njenega prihoda, in po mojih mislih je bila v svojem belem oblačilu in belem klobuku s peresi, ki so se dotikali njenih gladkih kostanjastih las, ljubkejša, kakor kdaj.

Valerija je bila bela in rdeča podoba in ko je cesarica še enkrat prsrčno objela mojo mater, je stopila k meni, mi stisnila v roke majhno žametasto škafitjo in je rekla: "Tukaj je spominček od Valerije za modro majhno deklico."

Nato je odšla; kotičja je izginila v oblaku prahu in samo slabotni glasovi koles v daljavi so nas še spominjali na našo lepo sorodnico. Male škafitje nisem odprla, dokler nisem bila sama. Tedaj pa sem pritisnila na vzmet in našla v njej zlat medaljon, z začetnimi črkami Marie Valerije, ki se je lesketal od rubinov

in smaragdov. V njem je bila miniaturna slika otroka, pa datum, ki je bil na prvi pogled brez pomena; naenkrat pa se mi je posvetilo v glavi in spoznala sem, da je to spomin na oni dan v garatshausenskih vrtovih, Cesarica torej res ni bila pozabila nanj.

Ko smo se vrnili v Monakovo, nam je življenje teklo kakor po navadi in preteklo je nekaj let, da sem zopet videla teto. Pa njena odsotnost mi je ni naredila manjše junakinje in skušala sem se odlikovati v stvarih, ki sem o njih vedela, da so ji všeč. Zbog tega sem postala jahalka, zmožna ostati ure dolgo v sedlu, ne da bi se utrudila. Sabljala sem se, hodila, znala dobro streljati ter se vedno spominjala, da ne smem govoriti tjavendan; tako sem se skušala vsposobiti za cesarično pohvalo.

Ko sem bila dvanajst let stara, so zdravniki poslali očeta na Laško. Podali smo se v Rim v spremstvu svojega bavarskega zdravniškega svetovalca, velikega čvrstega možaka, ki je bil zmožen čudovito veliko jesti. Papa je navadno pripisoval mnogo svojih manjših nadlog svoji vzgoji na Šaškem, kjer je v svoji mladosti gravitiral med Draždani in gradom Pilnitz. Pogosto je trdil, da mu je dolgočasnost in mlahavost Draždan povzročila neprestan glavobol, neokusna hrana v Pilnitzu pa neprestano želodčno bol ter s tem bržčas začetek njihovih bodočih prebavnih nadlog.

Dospelvi v Rim smo kot dobri katoličani kajpada želeli, da bi nas sv. oče sprejel, in v ta namen smo najprej obiskali kardinala Antonellija, ki je prav dobro poznal mojega verskega učitelja, nekega monakovskega duhovnika.

Pij IX. nam je dovolil posebno avdienco in jaz sem imela črno svilnato obleko in črn pajčolan, ki sta neobhodno potrebna pri takih prilikah. Jaz sem se držala na smeh, ter sem si mislila, da sem res čudno igledala v svojem oblačilu za odrasle; res je, da smo se vsi videli malo čudni. Mama je imela črno obleko, papa je bil v uniformi, bavarski zdravnik pa se je pojavil v belih oblekah.

(Dalje prih.)

VOJNA LJUBEZEN

Rado Murnik.

(Nadaljevanje)

Osvajala ga je prijetna utrujenost in lenoba. Že ta dan je prestopilo razmerje med Olupekom in Serafino hladno mejo vladnega prijateljstva in plaho so poglajale koreninice nežne ljubezni, ako tudi ne iz vročega srca, pa vsaj iz sitega želodca.

Se tisti večer se je izkazal Olupek hvaležnega. Ko se je zmrznilo, je prišla četa porednih dijakov in zapela Serafini na čast tole podoknico:

Več punc po cesti gre,
moja Fina zraven je, juhu!
Pa Fina se izmed vseh spozna,
fleten, fleten, fleten krof ima
Juhju!

Razjarjena Kobilarica je padla posodo polno vode in izli skozi okno, toda umetniki so se o pravem času umaknili v zaledje in nadaljevali:

Pa če ga ima, o le naj ga ima,
saj se ji tako lepo poda!

Tedaj je stopil Olupek k oknu in zagrmel: "Paglavci nesramni! Tako torej vpliva klasična omika na vas, da potvarjate narodne pesmi? Sram vas bodi!"

Pevci so prestrašeni spoznali profesorja in nemudoma pokazali podplate. Mati in hči pa sta iskreno zahvalili Olupeka.

"No, Fina, kako ti je povšeči naš Olupek?" je vprašala Kobilarica, ko je lezla v stokajočo posteljo.

"Prav dobro, mama,"

"Bolj kakor pa gospod Žabar?"

"Mnogo bolj! Tako miren je Olupek, tako potrpežljiv."

Trgovca Žabar je bil doslej edini častilec Serafinine lepote, to se pravi njenih desetstotih kron. Toda bil je trašno počasi, prav nič se mu ni mudilo, da bi prišel snubit.

"Žabar ti torej ne ugaja posebno?"

"Grd je, kakor bi bil iznašel draginjo. Kaj bi jemala tega kramarja!"

"Ni tako grd, Serafina, veš!"

"Plešast je tudi in pravi, da je njegova pleša za dve drugi! Kako je domišljevi!"

"A beži, beži, šali se tako."

Pleše bi se kmalu privadila, če bi jo videla vsak dan."

"Mama, Žabar je tako smešen in čuden. Pravi, da je pleša znamenje omike, zakaj zamorci in drugi divji narodi je nimajo?"

"Ne bodi no sitna in pusti že enkrat Žabarjevo plešo na miru! Če ti je Olupek ljubši, pa se njega oprimi!"

"Olupek je mlad in imel bo pokojino. Žabar pa nobene in Žabar tudi lahko falira. Olupek pa ne! In dva meseca ima počitnice! Dva meseca bo mogla njegova gospa počivati na Gorenjskem ali drugje, saj poleti je povsod lepo."

"Bodi prijazna z njim! Moški so bojazljivi pa nerodni. Pa tudi z Žabarjem občaj prijazno, če zaradi tega, ker kupujeva pri njem. In kdo ve, če te bo Olupek sploh maral? Žabarja ne smeš čisto opustiti. Dekle, bodi pametno! Pomisli, da si vsak dan starejša in da je vsak dan manj moških na svetu!"

Serafina je kihnila in vzdihnila: "Kmalu bodo tudi ženin na karte!"

4.

"Prve dni je povsod malo bolj," si je dejal Olupek; bal se je, da hrana pri Kobilarjevih ne bo zmeraj taka. Toda motil se je.

Serafina je prinašala na mizo tako dobra jedila in take močnatke skladi, kakršnih Olupek preje niti ni videl ni.

Dočim so vsi njegovi kolegi shujšali, se je Olupek v nekaterih mesecih tako zredil, da so mu bili vsi ovratniki preozki in preozka vsa obleka. Preden so Italijani izgubili zopet dve ofenzivi, si je moral dati že tretjič prešiti gumbce.

Ako mu je padel v šoli svinčnik na tla, se ga ni upal sam pobrati, dobre vedeč, da rado poči, kar je preveč napeto.

Vedno sit je bil tudi vedno dobre volje. Nič več se ni jezil, ako je srečal debeluh. Celo jeza na polentarje se mu je nekoliko ohladila. Dober patriot, jim je sicer še vedno želel, da bi jih kuga napela, toda tako strastno ni bil več hud nanje kakor prej.

(Dalje prih.)

AMERIŠKI SLOVENC

se sicer ne moremo postavljati z velikanskimi kulturnimi deli, toda imamo dve knjigi, izdani v zadnjem času, ki sta jako važni v našem življenju, in sicer:

ANGLEŠKO - SLOVENSKI
SLOVAR
sestavil dr. F. J. Kern.
Cena \$5.00
in pa

POEZIJE IVANA ZORMANA,
Cena \$1.25.

Te dve knjigi bi morali biti v vsaki slovenski hiši v Ameriki. Tudi naš urad jih ima še nekaj na razpolago. Vsa naročila naslovite: Ameriško - Jugoslovanska Tiskovna Družba, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

BOŽIČ

je blizu. Najboljši, najkoristnejši in najpotrebnejši dar za vaše rojake v domovini, je denar. Le nekaj dolarjev iznese mnogo kron. Mi pošljemo vaš denar po najnižji borzni ceni ter ga izplačamo v starem kraju hitro in točno, kar vam z lastnoročnim podpisom prejemnika, lahko dokažemo.

NEMETH STATE BANK

Ivan Nemeth, predsednik

10 East 22nd Str. 1597 Second Ave.,
NEW YORK, N. Y.

POLOM

(Dalje)

Pod Converserijo se je ostro dvigal škrljasti zvonik v Quatre Champs-u, kakor da bi se potapljaval v nalivu, ki je kar požiral redke in borne mahovite strehe vasi. In ko je Jean pohitel z očmi po navkrebrni cesti, je dobro razložil koleselj, ki se je v trahu blizal po neravnem, zdaj v hudornik izpremenjenem tiru.

Bil je Maurice, ki je z nasprotnega poboja na ovinku ceste vendar že enkrat zagledal 7. armadni zbor. Že dve uri je blodil po cestah; varali so ga podatki nekega kmeta, varala potuhnjena zlobnost njegovega vodnika, ki je od strahu pred Prusi trepetal kakor v mrzlici. Ko je došel do pristave, je skočil z voza in našel takoj svoj polk.

Jean mu je osupel zaklical: "Kaj, ti si? Kako pa prideš sem? Saj je bilo vendar rečeno, da pridemo po te?"

Maurice je z zamahom roke izrazil svoj srd in svojo žalost: "Ah, da! — Zdaj ne gremo več tja gor, zdaj gremo dol, da vsi poginemo!"

"Dobro," je dejal tovariš po kratkem premolku, ves blede. "Si damo vsaj skupaj razbiti čepinje!"

In kako sta se bila ločila, tako sta se moža zopet sešla, z objemom. V dežju, ki je bil neprehajoma, je stopil vojak v svojo vrsto, in korporal, curkajoč od mokrote, je šel brez besedice pritožbe, z dobrim zgledom pred njim.

Novica je šla zdaj z vso nedvomnostjo po oddelkih. Nič več se ne pomikajo proti Parizu: zdaj marširajo zopet proti Meusi. Neki maršalov adjutant je bil prinesel sedmemu zboru povelje, da naj tabori pri Nouartu; peti naj bi šel v Beauchais kot desno krilo armade, dočim je imel prvi zbor nadomestiti dvanajstega v Chene-u, ker je dvanajsti kot levo krilo marširal v Besace.

In dočim je stalo tako svojih tridesettisoč mož skoraj že tri ure s puško ob nogi, neprestano čakaje pod ljutimi sunki vetra, je mučila generala Douaya največja skrb za usodo trenja, ki ga je bil prejšnji dan poslal v Chagny. Preden se je mogel priklopiti zboru, je bilo pač potreba čakati.

Pravili so tudi, da je bil ta tren od trenja dvanajstega zbora v Chene-u razbit na dva dela. Na drugi strani pa se je del vojnega materiala z vsemi kovčanicami topništva, ki so se bile zmotile v cesti, vračal iz Terrona po vouzijski cesti, kjer je bilo gotovo, da padejo Nemcem v roke. Nered ni bil nikdar večji, tesnoba nikdar bolj moreča.

Med vojaki je vladal praveč obup. Mnogi so hoteli v blatu razmočene planote sestiti na svojo telečnjake ter v dežju počakati smrti.

Z bridkim smehom so se rogali svojim predstojnikom: "Ah, imenični poveljniki to, ljudje brez možganov, ljudje, ki zvečer razdirajo, kar so zjutraj naredili, ter pohajkujejo, kadar sovražnika ni tu, in beže, kakor hitro se prikaže!"

Najvišja malosrčnost in neurejenost je delala iz te armade čedo brez zaupanja in brez discipline, ki so jo vodili v klavnicu, kakor je pač nanašal slučaj. Tam spodaj nekje, v smrti proti Vouzijsu, je prišel prasketati ogenj pušk: arijergarda sedmega armadnega zbora se je streljala s prednjimi četami Nemcev.

In sekundo kasneje so se obrnili pogledi vseh protoli dolni Aisne, kjer so se valili gosti črni oblaki dima na razsvetljeno nebo; vojaki so vedeli, da gori vas Falaise, ki so jo zažgali ulanci.

Besnost se je lotila ljudi: kaj, zdaj so bili Prusi tam? Dva dni so čakali nanje, da bi se jim imeli čas približati, a nato so odrinili dalje.

In v dušah najbolj omejenih se je skoraj nezavedoma dvignil srd nad storjeno nepopravljivo napako. To brezumno čakanje, ta past, kamor so bili zaašli; razgledniki četrte nemške armade so se bili pošalili z Bordsasovo brigado ter zadržali in priklenili po vrsti vse chalonske zbore, da omogočijo prestolonasledniku prihite s tretjo armado na lice mesta.

In, nevednosti maršalovi, ki še ni slutil, kakšne čete ima pred seboj, na hvalo, se je ob tej uri vršilo združenje, in Nemci so podili 7. in 5. armadni zbor z neprestano pretnjo poraza semintja.

Maurice je gledal na obzorju Falaise v plamenih. Takrat je zavzdihnil z olajšanjem: tren, ki so že menili, da je izgubljen, se je pokazal na cheneski cesti. Nemudoma, dočim je prva divizija ostala v Quatre-Champs-u, da počaka in varuje brezkončni izpredov prtljage, se je druga pomaknila dalje ter primarširala skozi šumo v Boult-aux-Bois; tretja pa se je razpostavila na levi po belleviskih gričih, da zavaruje zveze.

Ko je 106. polk v trenutku podvojene besnosti dežja ostavil planoto in se podal zopet na zločinski pohod proti Meusi, v neznanost, je Maurice iznova zagledal cesarjevo senco pred seboj, kako je z mračno naglo begala semintja na zastorih stare gospe Desroches. Ah, ta armada obupa, ta armada, poginuv posvečena, ki so jo pošiljali v gotov poraz, da reši vladarsko rodbino! Marš, marš! Brez pogleda nazaj, po dežju, po blatu, do uničenja!

(Dalje prih.)

NOVICE IZ DOMOVINE.

Gibanje cerkvenih reformistov na Hrvatskem pridobiva čimdalje več ugodnih tal. Kakor znano, zahtevajo reformistični hrvatski duhovniki demokratizacijo in nacionalizacijo cerkve v obče. Klerikalcem se seveda tega branijo z vsemi štirimi in cerkveni glavari se trudijo, da to gibanje udušijo. Reformistični duhovniki so klerikalcem na Hrvatskem zelo na potu, ker so ljudstvu razkrili že marsikatero grdo spletko klerikalcev. Hrvatski kmet odobrava v čimdalje večji meri gibanje reformističnih duhovnikov in zahteva, da se cerkvene službe (maše itd) opravljajo v hrvatskem jeziku. Na svečani način so se že vršile maše v hrvatskem jeziku v Koprivnici, Virju in v Andrijaševih v Slavoniji. Ponekod so kmetje tudi zahtevali, da se jim da reformistične župnike in da se za stalno uvede v cerkvah hrvatsko bogoslužje. Ker se torej gibanje cerkvenih reformistov na Hrvatskem precej naglo širi, namerava nadškof zagrebški zahtevati od oblasti zaščito klerikalizma. Baje je v tem oziru že storil korake v Belgradu. Nadškof je naziranj, da so vse cerkve last rimske cerkve (papeža v Rimu), ter da vsled tega ljudstvo ne sme župnih cerkva uporabljati za hrvatsko bogoslužje. Zdi se, da stopa cerkveno gibanje na Hrvatskem v iste oblike, kakor na Šeškoslovaškem, kjer se župnija da v roke duhovniku, ki služi cerkveno službo v domačem jeziku, če se je za to izjavilo nad 50% prebivalstva. Klerikalcem na Hrvatskem hočejo, kakor se zdi, silo preprečiti reformistično gibanje, s čimur se spravlja v zvezi tudi odpotovanje zagrebškega nadškofa v Belgrad. To se jim skoro gotovo ne posreči.

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

SLOVENSKI NARODNI DOM,

Cleveland, Ohio.

RAČUN ZA MESEC OKTOBER, 1920.

DOHODKI:

Društva so vplačala na račun delnic	\$ 142.35
Članstvo je vplačalo na račun delnic	514.85
Najemmina	235.50
Razno	23.00

Skupaj\$ 915.70

Preostanek blagajne dne 30. Septembra..... 9,148.70

Dohodki skupaj\$10,064.40

IZDATKI:

Plin in elektrika	\$ 6.61
Plače tajnikov in oskrbnika	115.00
Naprava novega poda v eni dvorani.....	217.89
Gospodarske potreščine	29.93
Zavarovalnina šip na gostilni	35.58
Telefonska pristojbina za 3 mesece	9.30
Razno	44.05

Skupaj\$ 458.36

Preostanek blagajne dne 31. Oktobra 1920.....\$ 9,606.04

DENAR JE NALOŽEN:

a) na bančni knjižici Sl. Slavb. in Pos. Dr. \$1,077.75	
b) na bančni knjižici The North American Bank & Sav. Co.	1,931.92
c) na čekovnem prometu na isti banki.....	146.37
d) Liberty Bondi	6,450.00

Skupaj\$ 9,606.04

LUDVIK MEDVEŠEK, fin. tajnik,
FRANK BUTALA, blagajnik.

Račune pregledali in našli v redu:

JOHN CENTA, predsednik nadzornega odbora, ROSIE ERŠTE, JOHN ŽNIDARŠIČ, EDVARD BRANISLEJ, nadzorniki.

To je zadnji račun, ki je priobčen pred delničarsko sejo. Delničarji so vabljeni, da se vdeležijo delničarske seje, ki se bo vršila dne 8. decembra 1920, da se pouče o gospodarstvu in splošnem napredku našega Narodnega podjetja. Vedno bolj občutimo potrebo primernih prostorov za naše veselice in zabave in za društvene letne seje.

Ali ni naša dolžnost, da se pobrigamo ter uresničimo začrtani cilj. Ako bo vsakdo storil svojo dolžnost, pa bo v kratkem se vzdignil Narodni Dom kakoršnega potrebujemo. Če pa bode te pustili da bo par oseb delalo namesto vseh, potem pa ne smete pričakovati uspeha. Torej vsi na delničarsko sejo dne 8. Decembra, nikdo naj ne ostane doma.

Na svidenje na seji

L. MEDVEŠEK, fin. tajnik.

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

CUNARD LINE

LADJA "CARONIA"

20.000 ton

Odplove dne 15. januarja

proti

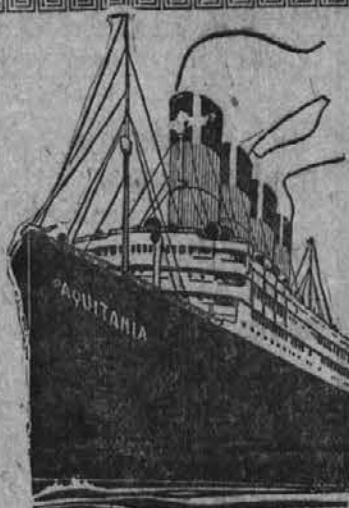
TRSTU PREKO NAPLJA

Cena tretjemu razredu \$104.50

Dodatno še \$5.00 vojnega davka.

V vašem mestu je naš lokalni zastopnik.

Pojdite k njemu.

CUNARD LINIJE.

SAMO 9 DNI

do
HAMBURGA IN PASSAU
preko Anglije.

LADJA AQUITANIA

odplove 14. decembra.

Cena tretjemu razredu.

HAMBURG \$125.00

PASSAU \$129.80

In poleg še \$5.00 vojnega davka

V vašem mestu je naš lokalni zastopnik. Pojdite k njemu.

Slov. Delavski Dom v Collinwood, O.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: — JOHN IVANČIČ, 1280 E. 168th St.

Tajnik: — ANDREW ZUPANC, 385 E. 162nd St.

Zapisnikar: — JOHN PRUDIČ, 1276 E. 168th St.

Blagajnik: — FRANK FENDE, 1225 E. 168th St.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: — JOHN BOHINC, 1296 E. 173rd St.

FRANK HAJNY in JOHN PAVLIN.

STAVBINSKI ODBOR: JOHN IVANČIČ, FRANK FENDE, JOHN BOHINC, PAUL ČESNIK, PAUL ZELE.

Direktorske seje se vršijo vsak prvi in tretji torek v mesecu v Jos. Kunčičevi Dvorani.

LOKALNE NOVICE

— Čudna so pota clevelandske policije. Če se dobi kakšnega navadnega zemljana v posesti opojne pijače, se ga brez usmiljenja kaznuje. Navadnega delavca, pri katerem se dobi kotel za kuho, se obsodi kot določa zakon in ne pozna se nobene milosti. Stvar pa je drugačna, kadar se zaloti pri protizakonitem ravnanju kake "višje" osebe. Kot smo že svoječasno poročali, je bil tekom sedanjega pogona po nekem čudnem naključju vprizorjen vpad na takozvani Zee-Douglas klub, kjer je bilo najdenih pri igranju za denar 71 oseb, med katerimi jih je bilo tudi več iz "boljših" krogov. Aretiranci so bili postavljeni pred sodnika, toda policisti, ki so vprizorili pogon na klub, ni bilo navzočih, da bi izpričevali proti njim. Vsi aretiranci so bili izpuščeni. Da tega policisti niso napravili sami na svojo roko, je več kot gotovo. Samo en policist, ki se je vdeležil pogona na klub je prišel na sodnijo, da izpričuje. Njegovo ime je Stephen Majors. Ampak za zahvalo, ker se vestne vršil svojo dolžnost, ga je sedaj policijski načelnik Smith odstavil od policijskega oddelka proti nemoralnosti in ga zopet prideli navadni policiji. Ko so ga vprašali, zakaj se je odstavilo edinega policista, ki je prišel izpričevati proti zajetim gamblerjem, ni hotel Smith podati nikakega direktnega odgovora, temveč je le dejal, da se je to napravilo za dobrobit uspešnosti. Pač čudna taka uspešnost, ki dopušča, da nekateri privilegiranci lahko kršijo vse zakone proti javni morali, medtem ko se navadne ljudi terorizira, da presega že vse meje.

— Trije banditi so v soboto zjutraj oropali gasolinso postajo na Kinsman rd. in E. 93rd St. Eden je proti prodajalcu nameril revolver, druga dva pa sta izpraznila register, v katerem se je nahajalo \$45. Banditi so bili komaj 18 do 20 let stari. — Nadebudna mladina!

— V soboto je umrl zlatar John C. Kittle za posledicami ran, katere je dobil, ko je v petek zvečer neki drzni bandit, vprizoril napad na trgovino. Ko je ropar vstopil v prodajalno, je zaukazal lastniku, naj dvigne roki. Ta pa je mesto tega segel po revolverju. Bandit je v tistem trenutku dvakrat ustrelil na zlatarja ter obakrat zadel. Lastnik se je smrtno zadet zgrudil na tla, bandit pa je pograbil dva dijamantna prstana in izginil. Zlatarjev sin se je ponudil, da da nekaj svoje krvi, ako bi se s tem dalo rešiti življenje očeta, toda zdravniki so mu odsvetovali, ker so uvideli, da so rane smrtno.

— V soboto je govoril pred mestnim klubom v Hollenden hotelu John McFarland Howie iz Buffalo, ki je hud nasprotnik irskega boja za neodvisnost. Dejal je, da se v Ameriki vodi silno propagando, da se razdere prijateljsko razmerje med Združenimi državami in Anglijo. Dejal je, da se ti propagandisti ne zavedajo, da ako bi se Amerika odprto zavzela za neodvisno Irsko, tedaj bi prišlo do vojske med Združenimi državami in Canado. "Poraz Canade bi bil morda mogoč," je dejal Howie, ampak to bi zahtevalo veljanske žrtve in še celo potem bi Irsko ne bi dosegla svoje svobode. Moral bi poslati veljanske armade preko morja in zanesti vojsko v Anglijo. Ako bi hoteli v takoj vojni zmagati, bi se morali vojskovati več let in treba se nam bilo že takoj sedaj pripravljati v finančnem oziru." Navzočih je bilo tudi več znanih zagovornikov irske neodvisnosti in po govoru se je razvila kaj burna debata.

— Posebni odsek mestne zbornice, kateremu je bilo naročeno, da razmotri novo mestno predlogo glede kontrakta s plinovno družbo, ki stopi v veljavo po preteku sedanjega kontrakta, je na sobotni seji sprejel predlogo takega kot je. Kot znano je bila ta takozvana Woods-Marshallova predloga izdelana na podlagi poročila, ki ga je predložil izvedenec dr. Bemis in določa, da se plin še tudi v bodoče prodaja po 35c za tisoč kubičnih čevljev. V sredo se bo vršila še ena seja odseka, na kateri se bo dalo plinovni družbi še enkrat priliko, da poda razloge, ki bi opravičevali družbo do višjih cen, potem pa bo predloga izročena mestni zbornici na glasovanje in pričakuje se, da bo sprejeta brez resne opozicije.

— Ali ste že opozirili vaše prijatelje, da se navoščijo na "Enakopravnost" sedaj, ko smo ravno pričeli priobčevati razkritja grofice Larisch z habsburškega dvora, ki so osupnila ves svet in pokazala Habsburžane v njih pravi luči? — Povejte jim, in gotovo vam bodo hvaležni za prijazen nasvet.

— Jaja so se podražila 10 do 15 centov pri ducatu, surovo maslo pa se je za 2 centa pri funtu pocenilo. Po nekaterih prodajalnih se zahteva po \$1 za ducat jajec. Tudi druge potreščine kažejo zvišanja. Smo pač radovedni kje je tisto padanje cen, o katerem se zadnje čase toliko sliši.

Pismo predsedniku.

Jugoslovansko Republičansko Združenje je že podalo svojo izjavo glede krivične rešitve jadranskega vprašanja oziroma nesramne izjave Slovencev od strani srbskih vladnih zastopnikov in jasno povedalo svoje stališče, ki ga hoče zavzeti v tej zadevi in po katerem uravna

vse svoje bodoče delovanje. Mi smo prepričani, da tudi narod v domovini ne bo kar tako prenesel tega udara in da ne bo zadovoljil z mešetarstvom srbske vlade, ki ni imela od slovenskega naroda nobenega pooblastila, iztrgati mu srce, pljuča in drob in ga vreči pod noge italijanskim imperijalistom.

Od kar obstoji Jugoslovansko Republičansko Združenje smo svarili jugoslovanski narod, posebno pa Slovence tu in v domovini, da naj ne zaupajo Trumbiču in njegovemu odboru, da naj ne gredo na limanice samopostavljenim voditeljem naroda, ki nimajo nobenega odprtega programa, ampak samo z golimi in lepo donečimi frazami mamijo narod, medtem ko za kulisami mečejo kocke in intrigujejo v škodo naroda, samo da mažejo koleska, ki jih pripeljejo do visokih vladnih uradov.

Narod smo svarili ves čas pred Trumbičevo politiko. Dolge in hude boje smo vodili proti Krf-ski Deklaraciji, katero sta skrpucala Pašić in Trumbić. Krf-ska deklaracija je končno padla, ali narod so pa le preslepili, da še naprej vrjel v Trumbiča in njegove satolite. Hude boje smo vodili tukaj proti Londonskemu paktu, prizadevali si, da ohranimo simpatije ameriške vlade in ljudstva na svoji strani vključno velikanski, dobro organizirani in od rimske vlade plačani propagandi. Vodili smo deputacije v Washington, storičili vse, kar je bilo mogoče storiti, da se vrže londonski pakt. Predsednik Wilson ni še do današnjega dne priznal londonskega pakta in prepričani smo, da se je čutil globoko užaljenega, ko je slišal o izdajalskem sporu, zumu, katerega je podpisala srbska diplomacija.

Nikdo nam ne more zabiti v glavo, da je bila Srbija prisiljena na podpisati dotični sporazum, ker ji je Italija takorekoč nastavila nož na prsi, češ, podpišite

to, ali pa udarimo z orožjem. Srbija je ravno tako dobro vedela kot mi, da prične Liga narodov zborovati v Genevi, da bo ravno na tej konferenci vničen marsikateri pakt in da družba narodov ne bi nikoli privolila, da bi tatinska Italija z orožjem in brutalno silo napadla Srbijo in si osvojila kraje, ki so čisto jugoslovanski.

(Dalje prih.)

Pohištvo in druga domača opravila, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mali oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

ANCHOR LINE
LADJA "CALABRIA"
odplove 28. decembra
proti
DUBROVNIKU IN TRSTU.
Cena tretjemu razredu:
DUBROVNIK \$125.00
TRST \$115.00
Dodatno še \$5.00 vojnega davka.
V vašem mestu je gotovo naš zastopnik.
Pojdite k njemu.

CUNARD LINE
LADJA "PANNONIA"
odplove 22. januarja
proti DUBROVNIKU in TRSTU.
Cena za tretji razred \$125.00. Dodatno še \$5.00 vojnega davka.
V vašem mestu ali bližini je naš lokalni zastopnik.
Pojdite k njemu.

POZOR!

Članom in članicam društva "Žužemberk" se naznanja, da ima društvo svoje letno zborovanje dne

5. decembra 1920

v društveni dvorani. Vse članice in članice se prosijo, da se gotovo vdeležijo te seje, ker jih družba zadene kazen v smislu pravil. Pozdrav sobratov društva

"ŽUŽEMBERK"

Frank Jerič, tajnik,
6522 St. Clair Ave.

MALI OGLASI

VELIKI ZAJCI NAPRODAJ!
Naprodaž imam mlade zajce Flemings Grant, ki tehtajo, do-raščeni od 15 do 18 funtov. Kupci naj se zglase na 5421 Stand-ard Ave. 281.

DVE SOBE se oddata dvem ali trem fantom; brez hrane; gor-kota, elektrika, kopališče in dru-ge udobnosti. Poizve se na 718 E. 159. Str. blizu Slovenskega Doma. 281)

TRI SOBE
pripravne za novoporočenca, se oddajo v najem z vsem potreb-nim pohištvom; elektrika in ko-pališče. Poizve se na 5704 Dib-ble Ave. 282

2 SOBE SE ODDATA za 2 fan-ta ali pa za pečlarje. Poizve se na 14905 Thames Ave. 282

NAPRODAJ

Prve vrste
PEKARIJA
VSE NAJMODERNEJŠE
NAPRAVE.

Razvažuje se tudi po domovih.
PRODA SE NA LAHKE
OBROKE.
Za natančnosti pokličite
Main 2087 ali Central 1470

Joseph Zajec

15605 Waterloo Rd.
Prodajalec hiš in stavbišč in zastopnik / najbolj zanesljivih družb, katere zavarujejo,
PROTI OGNJU
Telefon — Wood 228—R

DR. KLAUSER

EDINI SLOVENSKI ZO-BOZDRAVNIK V CLE-VELANDU,

ima svoj urad v zvezi
z dr. Kernom na

6202 St. Clair Ave.

Če imate slabe zobe, se oglasi-te pri njem. Zmerne cene in zanesljivo delo.

PRODAJAMO

HIŠE - LOTE in
FARME

ISTOTAKO ZAMENJAMO
FARME ZA POSESTVA
V MESTU.

Za pošteno postrežbo se vedno obrnite na
D. STAKICH & J. KRALL
15813 WATERLOO RD.

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske
Plošče

zahtevajte
novi cenik

Velika
zaloga
ur in
zlatnine.

Wm.

Sitter

5905 ST. CLAIR
AVENUE
Cleveland, O.

KUPITE DELNICE SLOV.DEL.
DOMA V COLLINWOODU.

BODITE PAMETNI in kupite
AR—BU MAZILLO

za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki le-karni in denar nazaj, ako niste za-dovoljni.
THE AR—BU LABORATORIES CO.
14017 Darlev Ave., Cleveland, Ohio.

KDOR ŽELI

DOBER JABOLČNIK
IZPOD PREŠE
naj se zgleda pri

FRANK MARINČIĆ
15136 Sylvia Ave. 282

V NAJEM SE ODDA stanova-nje obstoječe iz 4 sob. Vprašaj-te na 1142 E. 66th St. 280

Naša zaloga je ved-no polna dobrega gro-cerijskega blaga in svežega kakor tudi su-šenega mesa. Naše cene so zmerne za vse naše obiskovalce.

Postrežba točna.
Se vam priporočata

Cujan & Mavsar
15805 WATERLOO
ROAD

MI PRODAJAMO HIŠE, LOTE,
FARME IN TRGOVINE.
ZAVAROVALNICA

Ako želite potovati v Evropo ali želite poslati po prijatelje iz Evrope, vam preskrbimo potovanje na najvarnejših in naj-večjih ladjah. Mi smo zastop-niki C. P. O. S. parobrodne druž-be, katere ladje plovejo po naj-bližji črti, najhitreje, najvarne-je.

SZILVASY

&

SILVESTER

8707 BUCKEYE ROAD.
Cleveland, O.

Izdelana v
THE CLEVELAND GRAIN & MILLING CO.

Mnogo ponosa je že ustvaril list
Enakopravnost v Ameriki bivajočim rojakom. Ali si pa rojaki tega pri-zadevate spoznavati. Pokažite to v tem, da ste tudi vi ne le samo čita-telj lista, temveč tudi lastnik. Ku-pite delnice in postanite njegov last-nik.

Iščemo 2 slovenska trgovska poslovodja. Dobra plača in provizija

Prejšnja skušnja ni potrebna.

THE CONTINENTAL GROCERY STORES, INC.

je korporacija z \$2,000,000.00 premoženjem in bo otvorila 200 trgovin v Clevelandu, ki bodo nudile javnosti najboljše jestvine po nižjih cenah, kot vladajo v posameznih trgovinah. Ljudstvo bo z veseljem pozdravilo CONTINENTAL trgovine, ker bodo znižale življenske cene in bodo poslovale v popolno zadovoljstvo, kar se tiče kakovosti blaga in postrežbe.

Vsi poznate prednost velenakupovanja. Potom sedanjega sistema plača majhen trgovec od 15 do 20% več za eno in isto blago, kot plača družba z mnogimi trgovinami in poleg tega so tudi njegovi do-datni stroški od 15 do 20% večji.

Odjemalci CONTINENTAL trgovin si bodo prihranili 20c pri vsakem dolarju, izdanemu za jedi-la in medtem ima družba pošten dobiček in plača svoje uslužbenke bolje nego marsikak posameznik.

PRVIH STO CONTINENTAL TRGOVIN ODPREMÓ Z JANUARJEM 1921
IN DRUŽBA RABI DVA SLOVENSKA TRGOVSKA POSLOVODJA.

Poslovodja vsake trgovine bo deležen kontrakta z dobro plačo, provizijo in nagrado za določeno prodano blago. Poleg tega je deležen dividendov od družbinih dobičkov.

Vsak poslovodja bo tudi solastnik družbe in bo lahko kupil do \$1,000.00 v delnicah. Ni vam treba imeti cele svote v gotovini, ker bo družba sprejela tudi razdeljena vplačila. Družba prodaja preferred stock po 8% in tudi common stock. In za \$1,000 preferred stock je izplačanih \$500 v Common stock, kot bonus.

SPOSOBNOSTI TRGOVSKIH POSLOVODIJ:

The CONTINENTAL GROCERY STORES COMPANY obdržava posebno šolo za poučevanje tr-govskih poslovodij, in zato ni ravno najpoglavitejše, da bi morali biti izvežbani v grocerijskih poslih. Vsak inteligen in zdrav možki med 20 in 40 letom je vsprejemljiv za to pozicijo, ako je dobrih navad in dobrega značaja. Gotovo, trgovski poslovodji morajo govoriti precej dobro angleščino.

TU JE BODOČNOST ZA PRAVEGA MOŽA.

Odprtih je le omejeno število pozicij in tisti, ki pride prvi, bo vpštevan prvi.
Pridite z vašimi listinami in vprašajte za

MR. OLNEY

THE CONTINENTAL GROCERY STORES, INC.

520 UNION BLDG.

Cleveland, Ohio.